

CLICKBAIT - VĀ•TE, CO TO JE?

StĀ™eda, 17 Ā°nor 2016

Setkal se s tím asi kaĀ¾dý, kdo má ūĀ•et na sociální síti. NĀ›kdo z ménĀ› pozorných pĀ™átel sdílí Ā•lánek z neznámého serveru Ā• blogu s šokujícím obrázkem, aktuálním tématem a ideálnĀ› ještĀ› i s popisem, který konĀ•í uprostĀ™ed vĀ›. Podobné pĀ™íspĀ›vky se také Ā•asto vyskytují v rĀ›zných skupinách bez ohledu na jejich zamĀ›tění, takĀ¾e i skupina pĀ™í literatury mĀ›Ā¾e být najednou zaplavena pĀ™íspĀ›vkami, které slibují odvĀ¾né fotky celebrit.

Ale ani na nĀ›, ani na varování pĀ™ed epidemií podivné nemoci, ani na jakýkoli jiný podezĀ™elý virální obsah se nevyplá klikat. Tento druh „clickbaitových“ pĀ™íspĀ›vkĀ› se totiĀ¾ šiĀ™í doslova jako virus.

Výraz clickbait by se dal do Ā•eštiny doslovnĀ› pĀ™eloaĀ¾it jako „návnada na kliknutí“. Typicky se je o krátké Ā•láanky Ā•i soubory fotografií nebo videí, velmi Ā•asto v podobĀ› bodového seznamu s lákavým a emotivním titulkem. Takový titulek má za cíl v ūĀ›ivateli probudit zvědavost a pĀ™imĀ›t ho na Ā•lánek kliknout Ā•i ho sdílet se svými pĀ™í. Samotný clickbait je jednou z nejniĀ¾šich forem Ā¾urnalistiky a mnozí ho považují za obtĀ›Ā¾ující, ale sám o sobĀ› škodlivý. NĀ› které zcela legitimní servery jako Buzzfeed, Upworthy Ā•i EliteDaily Ā•i v Ā•eském prostĀ™edí napĀ™íklad FirstClass Ā•i JenProMuĀ¾e si na nĀ›m zaloĀ¾ily svĀ›j obchodní model. Krátké virální Ā•láanky mají totiĀ¾ velký potenciál pro sdílení a následnĀ› velký dosah na sociálních sítích. Taktiku lákavých titulkĀ›, seznamĀ› Ā•i šokujících obrázkĀ› a videí ovšem pĀ™evzali i nepoctivci, kteĀ™í místo skuteĀ•ného obsahu šiĀ™í viry. Jindy zase podobné odkazy vyuĀ¾tĀ›Ā¾ení osobních dat neopatrných ūĀ›ivateleĀ›. Mnohé takové Ā•láanky se navíc po rozkliknutí umí šiĀ™it po sociálních samy. Princip, na kterém funguje clickbait, je jednoduchý. Jak uvádí společnost Sucuri, jenĀ¾ se zabývá bezpečností na internetu, po rozkliknutí lákavého odkazu na ūĀ›ivatele vyletí obrovská tapeta, která ho láká, aby se stal fanouškem stránky, pĀ™ídal se k ūĀ›astníkĀ™m loterie Ā•i aby si objednal prémiové Ā•lenství na podezĀ™elé internetové stránce. JeštĀ›, Ā¾e se v rohu okna nachází velký klikatelný Ā•ervený kĀ™íĀ¾ek. JenĀ¾ jeho funkcí není jen zavĀ™it okno. V kĀ™íĀ¾ku se schovává i prvek iframe – skryté tlačítko „sdílet“. ZavĀ™ením okna kliknutím na kĀ™í se pĀ™íspĀ›vek sám rozšiĀ™í. Na ūĀ›ivatele zeĀ•, do všech skupin, jichĀ¾ je Ā•lenem, nĀ›kdy i na zeĀ• je Ā•asto vĀ•etnĀ› „ūĀ›ivateleva osobního“ komentĀ™e k pĀ™íspĀ›vku. ūĀ›ivatel pĀ™ítem nemá pocit, Ā¾e špatnĀ›, „jen“ klikl na odkaz a hned ho zavĀ™el. Zavirovaný pĀ™íspĀ›vek se všk mĀ›Ā¾e švolnĀ› dál k dalším ūĀ›ivateleĀ™ s niĀ¾ši poĀ›ítaĀ•ovou gramotností. SamozĀ™ejmĀ› se nejedná o jedinou jíĀ¾ nepoctivci vyuĀ¾ívají. NĀ›kdy podobná stránka ūĀ›ivateli tvrdí, Ā¾e byl odhlášen ze svého profilu na Facebooku mĀ›l by se pĀ™íhlásit znovu. Jiné zase po ūĀ›ivateli Ā¾ádají potvrzení o tom, Ā¾e mu bylo více neĀ¾ osmnáct let. Místo klasického kliknutí na odkaz po nĀ›m všk chtĀ›jí zadání kompletních osobních údajĀ›, nĀ›kdy i vĀ•etnĀ› Ā•isla platební karty a data její expirace. Jiné zase pro pĀ™íhrání videa vyĀ¾adují instalaci „speciálního plug-inu“, z nĀ›hoĀ¾ s vyklube virus. Repertoár, na který internetoví vyukové ūĀ›ivatele lákají, je široký. Velmi Ā•asto se jedná o pornografická videa, zábĀ›ry nehod a pĀ™írodních neštĀ›stí, na druhou stranu se ale „clickbaitový virus“ mĀ›Ā¾e skrývat i pod odkazy na roztomilá videa s dĀ›tmi Ā•i zvíĀ™átky. V Ā•eském prostĀ™edí zase nĀ›kdy lovci kliknutí slibují šokující zprávy o imigrantech, mezinárodnĀ› oblíbené jsou zprávy o celebritách, „varování“ pĀ™ed epidemiemi Ā•i naopak rĀ›zné zprávy o zázraĀ•ných lécích. Lákadlo šokujícího, dojemného Ā•i inspirujícího obsahu je pouhým prázdným pĀ™íslibem. Zajímavé je prohlédnout si podvodné stránky v anonymním reĀ¾imu a s blokadou sociálních sítí. Místo slibovaných šokujících videí a politicky nekorektního obsahu spotĀ™ebitel najde jen úvodní fotografii, na níĀ¾ byl nalákán a titulek. Jinak jsou stránky po zablokování škodlivých prvkĀ› prázdné. OvĀ›Ā™íte-li si pĀ™íslušnou stránku v registru who.is, obvykle zjistíte, Ā¾e stránky jsou registrovány na fiktivní osobu sídlící na neexistující adrese. VykĀ™iĀ•níky, formulace jako "neuvĀ›Ā™itelné", trojteĀ•ka a sdílení v nesouvisejících skupinách, to vše jsou typické znaky clickbaitového viru.

Nejlepši obranou proti clickbaitovému viru je jednoduché pravidlo – neklikat na nic „šokujícího“, „neuvĀ›Ā™itelného“, konĀ•ícího trojteĀ•kou uprostĀ™ed vĀ›ty Ā•i evidentnĀ› podezĀ™elého. Teoreticky je moĀ¾né si dotyĀ•né servery zablokovat nĀ› kterým z doplĀ›kĀ› prohlíĀ¾eĀ•e. Vzhledem k tomu, den vzniká nĀ›kolik nových škodlivých stránek, ale tato metoda není pĀ™íliš efektivní. NĀ›kteĀ™í vývojĀ™í pĀ™íšli na jednoduchý zpĀ›sob proti blokování – adresu webu schovávají za zkracovaĀ•e typu tinyurl. Jiné zavirované stránky pak mají jako název náhodný shluk písmen, Ā•i se schovávají na rĀ›zných blogspotech. ūĀ›ivatel si v tomto pĀ™ípadĀ› nemusí chtít zablokovat celou doménu a lov zavirovaných stránek po jedné je pro nĀ›j tudíĀ¾ znaĀ•nĀ› zdlou nepraktický. NeĀ¾ kliknete na odkaz, mĀ›li byste na nĀ›j najet myši a nechat si zobrazit skuteĀ•nou adresu, na níĀ¾ stránka dovede. Aplikacím, které neznáte, rozhodnĀ› nedávejte autorizaci k pouĀ¾ití osobních údajĀ› a neinstalujte neznámé a podezĀ™elé pluginy, Ā•ili doplĀ›ky prohlíĀ¾eĀ•e. Proti zneuĀ¾ití zkracovaĀ•Ā› URL doporuĀ•ují odborníci na internetovou bezpečnost ze společnosti Zerofox aplikaci na stránce longurl.org, která dokáĀ¾e rozšifrovat, kam skrytý odkaz vede. U odkazĀ› sdílených v sociálních sítích také bývá dobrým vodítkem krátký komentĀ™ pĀ™ídaný ūĀ›ivatelem ke Podvodníci se sice snaĀ¾í napsat hovorový a lákavý text, nĀ›kdy všk právĀ› ten upozorní ūĀ›ivatele na to, Ā¾e je nĀ› špatnĀ›. K napadenému ūĀ›ivateli takový komentĀ™ obĀ•as prostĀ› nesedí.

Lákání ūĀ›ivateleĀ› sociálních sítí na virální obsah Ā•i na slib, Ā¾e jim budou zpĀ™ístupnĀ›ny dlouhodobĀ› vyĀ¾adovaný typu „toto se mi nelíbí“ nebo statistiky o tom, kdo si prohlíĀ¾el jeho profil, nejsou niĀ•ím novým. DĀ™íve stejnĀ™ ūĀ•elu slouĀ¾ily skupiny, které slibovaly „zázraky“ poté, co ūĀ›ivatel pozval všechny své pĀ™íatele. Ve skuteĀ•nosti všk mĀ›ly za cíl pouze tĀ›Ā¾ení dat Ā•i nahánĀ›ní fanouškĀ› pro oficiální profily nĀ› kterých společností. Z Ā•eského prostĀ™edí je dobĀ™e známá facebooková stránka, která ūĀ›ivateleĀ™ slibovala kaĀ¾dotýdenní losování o iPhone. Po získání desetitisícĀ› ūĀ›ivateleĀ› se všk pĀ™ejmenovala na „Mladí lidé volí JiĀ™ího Paroubka“. Podobné lákání internetových ūĀ›ivateleĀ› na nesmyslné a nereálné nabídky má všk koĀ™eny ještĀ› hloubĀ›ji, clickbait se na sociální síti rozšiĀ™il z e-mailových schránek. Podvodné e-mailů tým

https://www.kudlanka.cz VytvoĀ™eno pomocí Joomla! GenerovĀ›no: 30 June, 2024, 20:23

však rozhodně nevyhynuly. Stejně jako v sociálních sítích u podezřelých e-mailů – ať už se jedná o phishingová varování z banky či stejná okupující videa, které slibují tvůrci clickbaitu – platí zásada neklikat, neotevírat přílohu, nešít dál. Podvodníci stojí i o osobní data těch spotřebitelů, kteří sociální sítě. Stále mají zájem ovládnout i jejich počítače, chtějí i jejich přihlašovací údaje k elektronickému bankovníctví. Na co neklikat, i když vás hrozně svrbí prst